

Skaidrīte Baltace
FOTO: no Marikas Rudzītes-
 Griķes personiskā arhīva



„Esmu laimīga sieviete, precējusies, ar diviem bērniem, trim hobijiem un četriem netikumiem,” tā sevi īsi raksturo līvāniete **Marika Rudzīte-Griķe**. Arvien tiecoties pēc jaunām zināšanām un izaugsmes, viņa ik pa laikam dzīvē kaut ko maina. Tas arī rada tos dažus netikumus: „Pārāk daudz strādāju, pārāk maz guļu, pārāk ātri braucu...” nosmej Marika. Kopā ar māsu Raineldu Rubīni-Litaunieci viņas nu jau trīs gadus aktīvi un radoši darbojas pašu izveidotā uzņēmumā „ArGaumi”, kas piedāvā inovatīvas mājas tekstilijas, mākslas un amatniecības izstrādājumus. Kleitiņdvieļus, virtuves cimds, priekšautus, auduma somas, šalles, galdaus un vēl daudzus košus un arī-dzan latviski tradicionālus darinājumus var iegādāties gan tirdziņos, gan mākslas un amatniecības salonos Līvānos, Rēzeknē, Rīgā un vēl vairākās Latvijas pilsētā, kā arī interneta mājas lapā. Savas uzņēmējdarbības ideja māsām radās, esot bērnu kopšanas atvaļinājumā, kad bija brīvāks brīdis, lai apsvērtu savas vēlmes un atteiktos no algota darba valsts iestādēs.

Laimīga sieviete **AR** **GAUMI**


Četras stipro
sieviešu paaudzes

Izvēle attaisnojusies

Marika un Rainelda. Māsai ir spēcīgs un atmiņā paliekošs vārds no vecā katoļu kalendāra, spēcīgs, tāpat kā pati. Marika domā, ka māsa esot vēl lielāka cīnītāja. Rainelda dzīvo Rīgā un ir saimniece viena īpašnieka SIA „ArGaumi”, bet Marika ikdienā saimnieko uzņēmuma Livānu salonbirojā. „Daudzi darījumu partneri un klienti ir tieši Rīgā, ir ērti un efektīvi, ka viens cilvēks strādā tieši tur,” pamato Marika. Uzņēmumā ir trīs darbinieki, atkarībā no pasūtījumu apjomiem ik pa laikam darbinieku skaits palielinās līdz pieciem, bet tas ir mikro-uzņēmumam atbilstoši.

„Mēs sākam 2009. gadā. Braucām uz tirdziņiem, nozares izstādēm, vērojām, kas tekstila jomā noris. Reiz audumu veikalā ieraudzīju skaistu dvieļu audumu, tas arī bija impulss veidot ko interesantāku par ierastajiem dvieļiem, galdautiem un priekšautiem. Tā tapa pirmais kleitīndvielis, kas vairākas reizes tika pāršūts un uzlabots, līdz pašam patika. Vēl joprojām no amatniecības neesam „iekāpušas” uzņēmējdarbības līmenī. Tas nav viegli, jo mums ir svarīgi saglabāt roku darbu, kas nav lēti. Lielākā problēma ir apgrozāmo līdzekļu nepietiekamība, tādēļ patlaban apsve-

ram domu par aizņēmuma ņemšanu. Trīs gadus esam ieguldījušas uzņēmuma attīstībā pašu nopelnītos un ģimenes līdzekļus, bet, ja vēlamies palielināt ražošanas apjomus un augt, iespējams, uzsākt eksportu, tad ir jāizdara izvēle.”

Taujāta par to, vai uzņēmējam ir pietiekamas izvēles iespējas finanšu resursu piesaistēm, Marika uzsver pašu aktivitāti: „Es nepiekrītu tiem, kas saka, ka Latgalē ir nesalīdzināmi grūtāk nekā Rīgā! Ja tu pats seko informācijai interneta resursos, piemēram, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras mājas lapai, skaties TV un klausies radio, paliek vien jautājums, vai spēj izmantot šo informāciju.”

Angļu filoloģija un tekstils

„Mums pašām ļoti patīk rokdarbi. Vidusskolas laikos pie skolotājas Maijas Kulakovas izveidoju pati savu tautastērpu – uzšuvu svārkus, noaudu jostu, izšuvu tautisko kreklu. Tagad rokdarbus pie skolotājas Kulakovas mācās mana meita. Māsa Rainelda kā mākslas pedagogs ir zinošāka šajā jomā, viņai ir zelta diploms ādas apstrādē. Man nav kvalifikācijas mākslas vai tekstila jomā,

toties ir bakalaura grāds angļu filoloģijā, maģistra grāds vides zinātnē. Tās ir pilnīgi atšķirīgas jomas, bet lieti noder abas. Tagad man angļu valodas skolotāji varbūt oponentēs, bet neuzskatu, ka valoda jāmacās valodas pēc. Valoda jāizmanto kā instruments, lai attīstītu citas jomas. Kopš 2011. gada arī mūsu uzņēmumā izveidojam papildpakalpojumus projektu un biznesa plānu izstrādē, semināru organizēšanā un konsultāciju sniegšanā. Ar tekstilizstrādājumu ražošanu nelielos apjomos patlaban Latvijā izdzīvot ir grūti. Ar vienkāršu šūšanu ir par maz, lai samaksātu algas, iepirkto materiālus. Tad lietā tiek likta pieredze un citas kompetences. Brīžiem sanāk tā, ka papildpakalpojumi sponsorē pamatjomu. Kāpēc joprojām darām šo ne visai ienesīgo darbu? Jo ir milzīgs gandarījums ražot tautstāmu produktu. Ticam, ka spēsim palielināt apjomus un uzsākt eksportu.”

Ar mirdzumu acīs un mīlumu Marika stāsta par pašu šūtiem, gludinātiem, locītiem darinājumiem. Viņa pārliecināta, ka cilvēki jūt šo sirsnību: „Daudzi teikuši, ka jūt emocijas, jo katram sirsnīga iekša. Pašām mīļi šie izstrādājumi. Ir jādomā, kā palielināt apjomus, saglabājot to enerģētisko devu, kas ir katrā darinā-



Pirms kāzām Oslo

jumā. Neesmu pilnīgi pārliecināta, bet domāju, ka liela ražošanas līnija mūsu uzņēmumā nebūs nekad. Ja ir ražošanas līnija, tad tajā priekšmetā nav pozitīvās enerģijas, bet mūsu mērķis ir šo emociju saglabāt.”

„Mēs nepārdodam dvieļi kā dvieļi, bet gan sajūtu, ko šis dvieļis radīs, kad tiks izkarināts vannas istabā vai virtuvē. Cilvēki, kas atradīsies tajā telpā, gūs prieku no šī viena elementa, un tas ir tas, ko mēs gribam veidot un saglabāt.”

„Uzņēmuma nosaukums „ArGaumi” atspoguļo darbības pamatbūtību: visu, ko darām, darām ar gaumi – vai tas būtu dvieļis, vai soma, vai dokuments. Visu veidojam tādu, kā mums tas šķiet gaumīgi, sajūtu līmenī. Esam novērojušas, ka cilvēkiem, kas iegādājas mūsu produktus, gaumes un dzīves uztvere ir līdzīga mūsējai,” domā Marika.

Izveidojies stereotips, ka latviešiem vairāk tikamas silto toņu krāsas, linu pelēkais. Marika to apstiprina, tomēr bieži vien pircējs izvēlas tieši košos toņos darinātus dvieļišus un virtuves cimdus. Diemžēl, no krāsainā 9 toņu vafeļauduma, no kā sākotnēji tika darināti dvieļiši, uzņēmums pamazām atteiksies. Auduma ražotājs ir pārkārtojis ražošanu, un audumu kvalitāte ir pasliktinājusies.




Pilnā
nopietnībā
gaidām servi

Tas vairs nesaskan ar uzņēmuma principiem, un pamazām notiek pāreja uz kvalitatīviem linu audumiem, tiek meklēti jauni izejvielu piegādātāji. Diemžēl audumi tiek iepirkti kaimiņvalstīs, jo Latvijā ražotie audumi esot pārlietu dārgi, salīdzinot ar Lietuvā vai Baltkrievijā ražoto.

Novērtēt mazās laimītes

Ģimene ir Marikas vērtība, atbalsts un laime. „Man ir labākais vīrs pasaulē! Tā arī rakstiet! Edgars ir mans atbalsts, pat ar vienkāršu klusēšanu. Protams, viņš nav iepriecināts, kad es izvēlos kādu pāris dienu semināru, kad esmu darbā pārgurusi, bet es novērtēju viņa sapratni. Tāpat saprotu arī viņa vērtības, piemēram, medības. Visa pamatā ir abpusēja cieņa pret to, ko dara otrs, pret lietām, kas citam ir vērtība. Tā sapratne nāk ar gadiem. Mēs iepazīnāmies, kad aiz muguras jau bijušas attiecības, abiem

pa bērnam. Tad iemācās novērtēt tās būtiskās ikdienas lietas, mazās laimītes, piemēram, kopā varam skatīties hokeju, pasmieties, uzvārit rīta kafiju. Edgars strādā valsts akciju sabiedrībā „Latvijas Valsts meži”. Arī viņš ir darbīgs un aizņemts cilvēks, bet ir svarīgs nosacījums – kopīgi ģimenes pasākumi.”

No Marikas staro gaisms smaidis un vārdi virknējas raitos teikumos, kad viņa stāsta par diviem būtiskiem vaļaspriekiem – volejbolu un medībām, ko viņas dzīvē ienesis vīrs. „Volejbolu spēlēju skolā, vīrs spēlē jau no 11 gadu vecuma. Tagad jau otro gadu kopā ar vīru esam galvenie atbalstītāji Līvānu ģimeņu volejbola turnīram. Lai popularizētu ģimeni kā komandu, arī paši spēlējam. Mūsu mērķis – komanda, kuras visi četri spēlētāji laukumā ir vienas ģimenes pārstāvji. Dažas šādas ģimenes jau ir. Pērn paši ieguvām zelta godalgas, šogad sudrabs. Jokojam, ka pēc nākamā gada bronzas dosimies pensijā!”

Katru vasaru
braucam ar
laivām

Pozitīvisma
iemiešojums –
uzņēmuma darbiniece
Ilga Drīksne

Uzņēmuma
darbības plānošana
pastaigas laikā

Medības, savukārt, esot viena no Edgara stihijām, Marika sākotnēji braukusi līdzī kā skatītājs. „Tad sāku saprast, ka mani kaitina situācija, kurā neizprotu noteikumus un kontekstu. Patika medību aktivitāte, atrašanās dabā, nevis dzīvnieka nokaušanas process. Gribēju izprast medību vidi, kā tie dzīvnieki barojas, aug, pārvietojas. Apmeklēju vairāku mēnešu kursus, nokārtoju teorijas un arī šaušanas eksāmenu, ar mednieka apliecību esmu pilntiesīgs medību dalībnieks!”

Kopīgi vaļasprieki, bet katram sava darba vide. Par dvieļu šūšanu vai strātēģijas izstrādi Marika bez vajadzības ar vīru nerunā. Toties ēst gatavošana, sports, ģimenes braucieni – tās ir kopīgās lietas. Tad veidojas līdzsvars starp darbu, ģimeni un pašam sevi. Marika gan atzīst, ka brīžiem darbs paņem vairāk laika nekā gribētos, tad visbiežāk tiek zaudēts laiks sev. Jāiemācās domāt arī pašai par sevi, to Marika apzinās. „Es uzskatu, ka sieviete nevar vienlīdz veiksmīgi attīstīt visus trīs aspektus – gan sevi, gan ģimeni, gan uzņēmējdarbību. Visur nevari būt perfekts. Gribu iemācīties ievērot līdzsvaru vai vismaz nodrošināt, ka cieš katrreiz cits un arī tad tikai minimāli.”

Rīgā dzimusi latgaliene

Marika dzimusi Rīgā, līdz 12 gadu vecumam dzīvojusi Vidzemē, skaistās bērniības atmiņas saistās ar Ēveles pagastu Burtnieku novadā, kur bija lauki, sveigs gaiss, tīrs ēdiens un jauki draugi.

Lielākā dzīves daļa pagājusi Līvānos, bet „leivuoniski” runāt gan neprotot. Esot gan padomā vēl dažas valodas iemācīties. „Uzskatu sevi par latgalieti, man patīk latgaliskais spēks, sirsnība un viesmīlība. Esmu lepna, ka dzīvoju Latgalē!”

„To, kāda esmu, veidoja mana ģimene – mamma, vecmamma. Joprojām mēs regulāri tiekamies, attiecības ir mīlas un uzticamas, tas iekšējais spēks un cīnītājas gars nāk no mammas. Otrs aspekts ir izglītība un iespēja pabūt ārzmēs, spēja saprast, kas ir lietas, kuras var ietekmēt un par ko nav vērts sastrasties. Trešais nozīmīgais ir dzīves laikā sastaptie cilvēki, no katra esmu mācījusies. Arī to, ka jāattīsta spēja ne tikai klausīties, bet arī sadzirdēt, ne tikai skatīties, bet arī saredzēt. Un tad ir iespēja salikt to bildi kopā no puzzle gabaliņiem, lai izmantotu dažādās dzīves situācijās.”

Uzņēmēja ceļš uz veiksmi ir tikai viens – darbs. Smags darbs. Marika strādā daudz. Un darbs labāk veicas, ja apkārt valda pozitīvas emocijas un gaisotne. Tas arī ir viens no darbinieku atlases principiem, ko izdevies īstenot. „Man ir bijušas vairākas situācijas dzīvē, kad esmu atteikusi darbus un sadarbības projektus cilvēkiem, kas nav emocionāli tikami, jo nevēlos uzturēties negatīvās emocijās. Un tās ir manas tiesības.”

Marikas vadmotīvs ir pozitīva attieksme pret dzīvi un pret to, ko dara ikdienā. „Varu būt ļoti stipra, bet varu sākt raudāt, klausoties skaistas dziesmas vārdos. Un tomēr pozitīvais pāri visam, tā vieglāk dzīvot!”